

[Aage Fogh.]

hans stilling, at han tillader sig først at skrive det brev og dernæst at offentliggøre det. Formanden for jordlovsudvalget be- kender klart kulør her. Det lyder i udsnit sådan:

„Personligt fraråder jeg altid at vælge denne brugsform, men hidtil har det som sagt været billigst at starte på den måde, og de fleste er jo ude om det billige, men så kan det ikke lade sig gøre at skifte om, når det bliver mest fordelagtigt med den anden brugsform. Både her og med den konjunkturbestemte rente, som De også omtaler, er det hensigten, at det over en længere årrække skal jævne sig ud, således at der ikke er en gave deri. Det har indtil dato været en fordel med konjunkturbestemt rente, idet der hidtil har været flest år med en lav forrentningsprocent; også her ville jeg personlig foretrække fast rente, så ved man, hvor man er henne.

Selvom jeg således ikke kan være enig med Dem i, at det er uretfærdigt, så finder jeg det beklageligt, at vurderingerne er steget så stærkt og som følge deraf jordrentebrugenes ydelser, men det er jo to forskellige systemer, såvel økonomiske som politiske, der her stilles overfor hinanden, efter at man hidtil har bevæget sig på det teoretiske plan.

Når det nu faktisk er sådan, at der er folk, som foretrækker at gå i gangkurv, er det naturligt og rigtigt, at de to systemer afprøves side om side, og viser det sig — hvad jeg f. eks. mener —, at systemet ikke er så godt som det gamle — hvad i alverden skulle vi så stive det af for? Så må bestræbelserne samles om en ordning med tilbagevenden til det gamle, men jeg mener ikke, det tidspunkt er kommet endnu, da jordrenteb- rugets fallit er erkendt i tilstrækkeligt vide kredse.“

Her er jo ikke tvivl tilbage om, hvordan den nuværende formand for jordlovsudval- get stiller sig. Han fraråder ved enhver lej- lighed at benytte jordrenteprikkippet, han ynder det faste renteprikkippet. Det er forbå- vende, at den forhenværende husmand og LS-mand, der var med i agitationen i 30erne, og som antagelig også var med i den bevægelse, der gav sig udtryk i, at de jyske bønder samledes på torvet i Viborg for at protestere mod kreditforeningspoli- tikken deroppe, nu er kommet til det re- sultat, at det alligevel er den faste rente- ydelse, der er den bedste. Hvorfor samledes de jyske bønder i 30erne? Det var ikke

for at synge lovsange over det princip, der indebar fast rente og faste afdrag. Tvært- imod, det var for at kræve, at man i land- bruget fik varierende afgifter med de svin- gende konjunkturer. Det er det, jordrente- princippet indebærer, samtidig med at samfundets ret til jordværdien opretholdes, og vi, der er tilhængere af det princip, må selvfølgelig benytte lejligheden til at pro- testere på det kraftigste mod, at en mand, der burde være neutral leder af statens jordlovsudvalg, på den måde, som det her er sket, har taget så afgjort standpunkt for det gamle princip og mod det nye. Når så dertil kommer, at de oplysninger, formanden for jordlovsudvalget giver angående virk- ningerne for statshusmandsbrugene, er urig- tige, bliver det så meget værre. Der er nem- lig ingen tvivl om, at i det lange løb vil jord- renteprikkippet sammen med den konjunkt- urbestemte rente forme sig sådan, at den stigende ejendomsskyld betinger en lavere renteudgift for statshusmændene. Det er en side af sagen, som jeg ikke skal komme nærmere ind på i dag, men der er ingen tvivl om det, og det giver baggrund for min påstand, at de oplysninger, formanden for jordlovsudvalget har givet på dette område, ikke dækker de virkelige forhold.

Jeg vil gerne til den højtærede landbrugs- minister i samme forbindelse stille et ganske bestemt spørgsmål. Nu er den nye grund- værdi jo trådt i kraft, og det, jeg spørger om, er: Hvornår skal statshusmændene første gang svare rente af den nye grund- værdi? Hvis svaret bliver: til juni termin, spørger jeg videre: Har vi da sikkerhed for, at den forrentningsprocent, der beregnes, og som danner grundlaget for den rentefod, der benyttes ved udregningen af renten, er påvirket af den nye ejendomsskyld? I praksis foregår det som bekendt på den måde, at rentefoden for december termin fast- lægges på grundlag af driftsbureauets be- regning fra det foregående år, men rente- foden for juni termin beregnes af statistisk departement i løbet af indeværende måned. Hvis statistisk departement nu foretager denne beregning, har vi så sikkerhed for, at man benytter den nye ejendomsskyld, for i så fald er der nemlig ikke nogen som helst tvivl om, at denne vil virke stærkere ned- sættende på forrentningsprocenten, end den nye grundværdi virker hævede på de beløb, der skal forrentes, og slutresultatet bliver da en lavere rente for statshusmændene, med- mindre man finder en forrentningsprocent, der er så høj, at den ligger helt udenfor den skala, hvor reguleringen foretages. Men det, der har interesse for mig i denne forbindelse,